

**ՀԵՆՈՒՆ ԶԵՆՈՒՄ ԴԱՏՈՒՄՈՒ
PUBLIC HEALTH
ЗДРАВООХРАНЕНИЕ**

ՀՀ Առողջապահության նախարարության կողմից իրականացված աշխատանքների արդյունքները ցուցաբերում են բժշկական ակտիվության և բուժօգնության մակարդակի բարձրացումը հասնելով ընդհանուր բնակչության ընդհանուր ծնունդների թվաքանակի և մահացածների թվաքանակի միջև եղած տարբերության նվազմանը:

Մասնավորապես, բժշկական ակտիվության և բուժօգնության մակարդակի բարձրացումը ցուցաբերում են բժշկական ակտիվության և բուժօգնության մակարդակի բարձրացումը հասնելով ընդհանուր բնակչության ընդհանուր ծնունդների թվաքանակի և մահացածների թվաքանակի միջև եղած տարբերության նվազմանը:

Սակայն, բժշկական ակտիվության և բուժօգնության մակարդակի բարձրացումը ցուցաբերում են բժշկական ակտիվության և բուժօգնության մակարդակի բարձրացումը հասնելով ընդհանուր բնակչության ընդհանուր ծնունդների թվաքանակի և մահացածների թվաքանակի միջև եղած տարբերության նվազմանը:

Սակայն, բժշկական ակտիվության և բուժօգնության մակարդակի բարձրացումը ցուցաբերում են բժշկական ակտիվության և բուժօգնության մակարդակի բարձրացումը հասնելով ընդհանուր բնակչության ընդհանուր ծնունդների թվաքանակի և մահացածների թվաքանակի միջև եղած տարբերության նվազմանը:

Սակայն, բժշկական ակտիվության և բուժօգնության մակարդակի բարձրացումը ցուցաբերում են բժշկական ակտիվության և բուժօգնության մակարդակի բարձրացումը հասնելով ընդհանուր բնակչության ընդհանուր ծնունդների թվաքանակի և մահացածների թվաքանակի միջև եղած տարբերության նվազմանը:

The Section contains the data on the network, medical activities, personnel of the medical institutions, some groups of diseases as well as on social security.

The total number of the physicians includes all physicians with the higher medical education by the end of the year engaged in the medical treatment and sanitary organizations, social security institutions, scientific-research institutions, personnel training institutions, in the apparatus of the public health bodies and others. This indicator takes into account both the stomatologists with the complete higher education and dentists with the secondary specialized education.

The total number of paramedical personnel includes the persons with the secondary medical education (except for the dentists), who are engaged in the medical treatment, sanitary organizations, social security institutions, pre-school institutions, schools, children's homes, etc.)

Subject to the record in the hospitals are the beds by the end of the year which are equipped with the required appliances and are ready for laying the patients, irrespective of whether these beds are occupied by the patients or not.

The medical institutions rendering out-patient services to the population include all medical institutions which provide the out-patient services (polyclinics, out-patient clinics, dispensaries, out-patient departments of the hospitals, health centres, etc.)

Раздел содержит данные о сети, деятельности и кадрах медицинских учреждений, об отдельных видах заболеваний, а также социальном обеспечении.

В общую численность врачей включаются все врачи с высшим медицинским образованием на конец года, занятые в лечебных, санитарных организациях, учреждениях социального обеспечения, научно-исследовательских институтах, учреждениях, занятых подготовкой кадров, в аппарате органов здравоохранения и др. В этом показателе учитываются как врачи-стоматологи с полным высшим образованием, так и зубные врачи (дантисты), имеющие среднее специальное образование.

В общую численность среднего медицинского персонала включаются все лица со среднеспециальным медицинским образованием (кроме зубных врачей-дантистов), занятые в лечебных, санитарных организациях, учреждениях социального обеспечения, дошкольных учреждениях, школах, домах ребенка и др.

В больничных учреждениях учету подлежат койки на конец года, оборудованные необходимым предметами и готовые принять больных, независимо от того, заняты они больными или нет.

В число врачебных учреждений, оказывающих амбулаторно-поликлиническую помощь населению, включаются все медицинские учреждения, которые ведут амбулаторный прием (поликлиники, амбулатории, диспансеры, поликлинические отделения больничных учреждений, врачебные здравпункты и др.).

ԺՇԻ Հ ԿՀ ՕձՕԳՐՅՈՒՆՆԻՅՈՒՆ
անհիման չհիմնարկված է հիմնարկված
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի

Հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի

ԺՇԻ Հ ԿՀ ՕձՕԳՐՅՈՒՆՆԻՅՈՒՆ
անհիման չհիմնարկված է հիմնարկված
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի

ԺՇԻ Հ ԿՀ ՕձՕԳՐՅՈՒՆՆԻՅՈՒՆ
անհիման չհիմնարկված է հիմնարկված
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի

ԺՇԻ Հ ԿՀ ՕձՕԳՐՅՈՒՆՆԻՅՈՒՆ
անհիման չհիմնարկված է հիմնարկված
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի

ԺՇԻ Հ ԿՀ ՕձՕԳՐՅՈՒՆՆԻՅՈՒՆ
անհիման չհիմնարկված է հիմնարկված
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի
հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի հիմնարկի

Morbidity rate is calculated as ratio of number of patients with the diagnosis set for the first time to the average annual number of resident population.

International Classification of diseases is used for statistical compilation of data.

Disabled person is the person who needs caring for and protection in connection with restriction of vital activity in consequence of physical or medical deterioration.

Restriction of vital activity finds its expression in full or partial loss of ability to move, to orient, to communicate, to control the behaviour as well as loss of working ability.

First registration of disability means determination of physical disability for the first time in current year.

Nursing and care house for aged people and disabled persons (for adults and children) is a medicosocial institution intended for permanent residence of disabled and aged people who need caring for and medical service.

Уровень заболеваемости определяется отношением числа больных с впервые установленным диагнозом к среднегодовой численности постоянного населения.

Для статистической разработки данных о заболеваемости населения применяется Международная классификация болезней, обеспечивающая сравнимость сведений о заболеваемости и смертности.

Инвалидом признается лицо, которое в связи с ограничением жизнедеятельности вследствие наличия физических или умственных недостатков нуждается в социальной помощи и защите.

Ограничение жизнедеятельности лица выражается в полной или частичной утрате им способности или возможности осуществлять самообслуживание, передвижение, ориентацию, общение, контроль за своим поведением, а также заниматься трудовой деятельностью.

Первичная регистрация на инвалидность - установление инвалидности впервые в отчетном году.

Дом-интернат для престарелых и инвалидов (взрослых и детей) является медико-социальным учреждением, предназначенным для постоянного проживания престарелых и инвалидов, нуждающихся в уходе, бытовом и медицинском обслуживании.

107. ՀԱՅԿԱՆ ԶԳՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

MAIN INDICATORS OF PUBLIC HEALTH

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

(ի վերջին տարի)
(end of year)

(на конец года)

	1999	2000	2001	2002*	2003	
ՀԱՅԿԱՆ ԶԳՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ						Численность врачей всех специальностей:
Number of physicians of all specialties:						всего
ԱՄՅԱՆ ԸՆԴՈՒՄ	12625	12270	11529	11508	11728	на 10 000 населения
total						
10 000 ՀԱՅԿԱՆ ԸՆԴՈՒՄ	33.2	32.3	30.3	35.8	36.5	на 10 000 населения
per 10 000 population						
ՕՇՇՈՒՄ ԿԱՏԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ						Численность среднего медицинского персонала:
Number of paramedical personnel:						всего, человек
ԱՄՅԱՆ ԸՆԴՈՒՄ	24669	22632	20431	19257	18379	на 10 000 населения
total, persons						
10 000 ՀԱՅԿԱՆ ԸՆԴՈՒՄ	64.9	59.5	53.8	59.9	57.2	на 10 000 населения
per 10 000 population						
ԾՈՒՆԻՍԱՆ ԿՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՆՈՒՄ	174	146	142	135	137	Число больничных учреждений
Number of hospitals						
ԾՈՒՆԻՍԱՆ ԿՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՆՈՒՄ						Число больничных коек:
Number of hospital beds:						всего
ԱՄՅԱՆ ԸՆԴՈՒՄ	23574	20795	16157	13968	14208	на 10 000 населения
total						
10 000 ՀԱՅԿԱՆ ԸՆԴՈՒՄ	62.0	54.7	42.5	43.5	44.2	на 10 000 населения
per 10 000 population						
ԿՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՆՈՒՄ ԿԱՏԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ	504	503	460	446	452	Число врачебных учреждений, оказывающих амбулаторно-поликлиническую помощь населению
Number of medical institutions rendering out-patient and dispensary aid to population						
ԿՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՆՈՒՄ ԿԱՏԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ	438	393	391	364	362	Число женских консультаций, детских поликлиник и самостоятельных амбулаторий и число учреждений, имеющих женские консультации и детские отделения
Number of antenatal clinics, children's polyclinics and independent dispensaries; number of institutions with antenatal clinics and children's polyclinics						
ԿՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԿՈՒՆՈՒՄ ԿԱՏԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՈՄԻՏԵ						Мощность амбулаторно-поликлинических учреждений, число посещений в одну смену:
Power of out-patient and dispensary institutions, attendance during a shift						всего
ԱՄՅԱՆ ԸՆԴՈՒՄ	43366	42890	39347	38506	38505	на 10 000 населения
total						
10 000 ՀԱՅԿԱՆ ԸՆԴՈՒՄ	114.0	112.8	103.5	119.9	119.9	на 10 000 населения
per 10 000 population						

	1999	2000	2001	2002	2003	
Քրոնիկական հիվանդությունների և վնասվածքների համար հարմարեցված մահացածների թիվը Ֆունկցիոնալ անբավարար վիճակում գտնվողների թիվը Number of beds for pregnant women and women in childbirth	2495	2303	1819	1698	1692	Число коек для беременных женщин и рожениц
Քրոնիկական հիվանդությունների և վնասվածքների համար հարմարեցված մահացածների թիվը Ընդհանուր հիվանդանոցային մահացածների թիվը Number of hospital beds for sick children:						Число коек для больных детей:
Այսինքն ընդամենը total	3265	3039	2374	1793	1780	всего
10 000 մեծահասակների վրա per 10 000 population	35.4	34.8	28.8	26.0	24.1	на 10 000 детей
Լաբորային անվտանգության միջոցների ծախսերի ընդհանուր գումարը Նրանցից՝ 100 000 դրամից ավելի Expenditures on labour protection measures, 1000000 drams	265.4	402.5	399.7	417.2	378.2	Затраты на мероприятия по охране труда, 1000000 драмов

* Բնակչության թվի համար հիմնարկ են ծախվում ՀՀ 2001 թվականի մարտի 1-ին ընդհանուր մարդահամարի 3.213 մլն. արդյունքները՝ որպես հիմնարկ բոլոր ստատիստիկական ցուցանիշների համար հաշվարկելու համար:
The current population number based on the summary results of the RA 2001 Population Census -3.213 mln.served as a basis for calculating the all specific indicators.
Для расчета всех удельных показателей, взято текущая численность населения-3.213 млн. человек, на основе сводных результатов Переписи населения РА в 2001г.

108. ԲՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ, ՀԻՎԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ
MORBIDITY OF POPULATION
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ

(Հիվանդությունների ընդհանուր թիվը) (по группам болезней)
(by diseases groups)

	1999	2000	2001	2002	2003	
Ընդհանուր թիվը Ընդհանուր թիվը Number of registered diseases with the diagnosis set for the first time - total, 1000	653.8	594.0	531.2	519.8	605.0	Число зарегистрированных заболеваний с впервые установленным диагнозом – всего, 1000
1000-ից of which:						из них:
Ինֆեկցիոնային և պարазիտար հիվանդություններ infection and parasitic diseases	69.0	65.4	61.1	56.3	60.2	инфекционные и паразитарные болезни
Նորոգումներ neoplasms	5.5	5.9	6.1	6.1	6.8	новообразования
Վերջինից՝ 1000-ից 1000-ից diseases of the endocrin system, digestion disorders, disorders of metabolism and immunity	10.2	9.5	9.4	9.5	9.0	болезни эндокринной системы, расстройства питания, нарушения обмена веществ и иммунитета

	1999	2000	2001	2002	2003	
Հոսքի և այլ հեմատոլոգիական խանգարումներ ՆԺՀ-ի և այլ հեմատոլոգիական խանգարումներ <i>blood diseases and other hematogenic disturbances</i>	6.2	5.6	5.7	6.1	6.2	болезни крови и кроветворных органов
Նախա- և հետոպսիխիկ խանգարումներ <i>psychic disfunctions</i>	4.8	4.8	4.6	4.4	4.8	психические расстройства
Նյարդային և զգայունության համակարգի խանգարումներ և զգայունության օրգանների խանգարումներ <i>nervous system disorders and organs of senses diseases</i>	29.4	33.9	29.8	32.3	36.1	болезни нервной системы и органов чувств
Կրծքի և արյունաբերական խանգարումներ <i>blood circulation diseases</i>	20.0	20.1	19.9	22.4	23.0	болезни системы кровообращения
ԲՆՀ-ի և շնչառական օրգանների խանգարումներ <i>respiratory organs diseases</i>	306.4	266.7	235.1	224.4	295.1	болезни органов дыхания
Սնունդի և սննդամթերքի խանգարումներ <i>digestive organs disorders</i>	49.1	43.1	37.6	36.8	35.2	болезни органов пищеварения
Սննդամթերքի և սննդամթերքի խանգարումներ <i>urogenital diseases</i>	19.2	20.6	19.9	21.5	24.3	болезни мочеполовой системы
Նախա- և հետոպոստնատալ խանգարումներ և ընկճումների խանգարումներ <i>complication of pregnancy, child birth and post-natal period</i>	13.3	13.3	10.2	10.9	12.4	осложнения беременности, родов и послеродового периода
Սնունդի և սննդամթերքի խանգարումներ <i>skin infection and underskin fat diseases</i>	22.9	21.5	20.5	18.1	19.3	болезни кожи и подкожной клетчатки
Սնունդի և սննդամթերքի խանգարումներ <i>osteomuscular and connective tissue disorders</i>	7.3	6.3	5.9	5.8	7.0	болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани
Մանուկների և հասունների խանգարումներ (1/2-ի և 3-րդի օրվա խանգարումներ) <i>congenital anomalies (developmental defects)</i>	1.2	1.1	1.1	1.2	1.2	врожденные аномалии (пороки развития)
Նախա- և հետոսիմպտոմային և նախա- և հետոսիգնային խանգարումներ <i>symptoms, signs and inexactly identified states</i>	1.7	1.8	1.5	1.6	1.4	симптомы, признаки и неточно обозначенные состояния
Ինյուրներ և սնունդի խանգարումներ <i>injures and poisonings</i>	75.0	70.9	59.5	59.5	59.8	травмы и отравления

**109. Դժբերությունների մեծացումը 100 000 բնակչության համարում
MORBIDITY OF POPULATION PER 100000 POPULATION
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ В РАСЧЕТЕ НА 100000 ЧЕЛОВЕК НАСЕЛЕНИЯ**

(Հիվանդությունների խմբերով)
(by diseases groups)

(по группам болезней)

	1999	2000	2001	2002	2003	
ՀՀ-ի առողջապահության նախարարությունում գրանցված բոլոր հիվանդությունների ընդհանուր քանակը <i>Number of registered diseases with the diagnosis set for the first time - total</i>	17202.6	15620.1	13979.2	16194.5	18838.4	Число зарегистрированных заболеваний с впервые установленным диагнозом – всего
իզնից, որոնցից: <i>of which:</i>						из них:
ճեղքվածքային հիվանդություններ <i>infection and parasitic diseases</i>	1814.2	1719.0	1608.1	1754.3	1874.0	инфекционные и паразитарные болезни
Նոր ախտաբանություններ <i>neoplasms</i>	145.7	155.9	159.3	190.2	211.7	новообразования
Վերջինից: Ենթաէնդոկրինային համակարգի, ստամոքս-աղիքային, սրտ-անոթային համակարգի, մետաբոլիզմի և իմունիտետի հիվանդություններ <i>diseases of the endocrin system, digestion disorders, disorders of metabolism and immunity</i>	269.6	250.1	248.1	295.0	279.6	болезни эндокринной системы, расстройства питания, нарушение обмена веществ и иммунитета
Վերջինից: Ենթաէնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ <i>diseases of the endocrin system</i>	164.4	146.4	149.1	188.5	194.3	болезни крови и кроветворных органов
Վերջինից: Ենթաէնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ <i>psychic disfunctions</i>	124.9	125.4	122.1	138.1	150.0	психические расстройства
Վերջինից: Ենթաէնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ <i>nervous system disorders and organs of senses diseases</i>	772.9	891.3	784.9	1006.0	1123.6	болезни нервной системы и органов чувств
Վերջինից: Ենթաէնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ <i>blood circulation diseases</i>	525.9	529.8	522.7	699.3	714.9	болезни системы кровообращения
Վերջինից: Ենթաէնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ <i>respiratory organs diseases</i>	8061.0	7012.0	6187.4	6990.0	9189.5	болезни органов дыхания
Վերջինից: Ենթաէնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ <i>digestive organs disorders</i>	1291.3	1133.0	989.7	1146.0	1094.6	болезни органов пищеварения
Վերջինից: Ենթաէնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ <i>urogenital diseases</i>	504.4	542.6	523.0	670.7	758.0	болезни мочеполовой системы
Վերջինից: Ենթաէնդոկրինային համակարգի հիվանդություններ <i>complication of pregnancy, child birth and post-natal period</i>	1243.9	1230.9	932.3	1192.7	1363.8	осложнения беременности, родов и послеродового периода

	1999	2000	2001	2002	2003	
Սնունդի և ստամոքսի ախտահարման հիվանդություններ <i>skin infection and underskin fat diseases</i>	602.4	566.5	538.2	562.9	601.2	болезни кожи и подкожной клетчатки
Մարման և ոսկորների խոցեր, օստեոպորոզ, օստեոարտրոզներ, կապակցային հիվանդություններ <i>osteo-muscular and connective tissue disorders</i>	191.1	165.0	155.9	181.6	218.7	болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани
Ծնված անոթախնայող հիվանդություններ (բնածնային) (ն. ախտահարման) <i>congenital anomalies (developmental defects)</i>	31.3	30.2	29.3	36.0	37.2	врожденные аномалии (пороки развития)
Սիմպտոմներ, նշաններ և չափավորապես հստակացված վիճակներ <i>symptoms, signs and inexactly indentified states</i>	44.8	48.3	40.7	50.6	44.0	симптомы, признаки и неточно обозначенные состояния
Վնասումներ և վնասվածքներ <i>injures and poisonings</i>	1974.5	1865.6	1565.8	1854.7	1860.9	травмы и отравления

110. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԻՆՖԵԿՑԻՆՈՍԻ ԻՆՏԵՆՍԻՎՆԵԻՍ Ի ԸՆԹԱԿԱՆԱԿՈՒՄԱՆ
ՉԻՐԱԿԱՆԱԿՈՒՄԱՆ
MORBIDITY OF POPULATION CAUSED BY SELECTED INFECTIOUS DISEASES
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ ОТДЕЛЬНЫМИ ИНФЕКЦИОННЫМИ БОЛЕЗНЯМИ

	1999	2000	2001	2002	2003	Число случаев
Սնունդի և ստամոքսի ախտահարման հիվանդություններ <i>Number of cases</i>						
Սնունդի և ստամոքսի ախտահարման հիվանդություններ <i>Acute intestinal infections</i>	9983	3683	3331	3370	4046	Острые кишечные инфекции
Սնունդի և ստամոքսի ախտահարման հիվանդություններ A, B, C <i>Typhoid fever and paratyphoid fever A, B, C</i>	46	14	7	31	19	Брюшного тифа и паратифов А, В, С
Սնունդի և ստամոքսի ախտահարման հիվանդություններ <i>Salmonella infections</i>	302	234	310	270	199	Сальмонеллезные инфекции
Սնունդի և ստամոքսի ախտահարման հիվանդություններ <i>Virus hepatitis</i>	2761	1723	1007	948	884	Вирусный гепатит
Սնունդի և ստամոքսի ախտահարման հիվանդություններ <i>Influenza and acute respiratory infections, thsd.</i>	310.5	209.6	151.8	127.8	188.9	Грипп и острые инфекции дыхательных путей, тыс.
Սնունդի և ստամոքսի ախտահարման հիվանդություններ <i>Scarlet fever</i>	449	440	459	459	263	Скарлатина

	1999	2000	2001	2002	2003	
Հիմնական խոչընդոտումներ <i>Diphtheria</i>	3	-	6	1	-	Դիփթերիա
Ինտենսիվ Կոկլուսի Նեյմանի <i>Whooping cough</i>	13	10	1	3	3	Կոկլուսի
Օտար մարմինների զննում <i>Tetanus</i>	0.0	1	3	1	1	Տոլբյակ
Բուժման առկա Վիրուսային Պոլիոմիելիտ <i>Acute poliomyelitis</i>	-	0.0	0.0	-	-	Պոլիոմիելիտ օստրի
Ինտենսիվ Մեասլի <i>Measles</i>	41	15	69	40	4	Կորի
Ստատիստիկական տվյալներ 100 000 բնակչության համար населения Number of cases per 100 000 population						Число случаев на 100 000
Բուժման առկա Օրգանաբանական Վիրուսային Պոլիոմիելիտ <i>Acute intestinal infections</i>	262.7	96.8	87.7	105.0	126.0	Օստրի կիսեղանային ինֆեկցիաներ
Վերջին 100 000 բնակչության համար Վիրուսային Պոլիոմիելիտ A, B, C <i>Typhoid fever and paratyphoid fever A, B, C</i>	1.2	0.4	0.2	1.0	0.6	Բրյուշայի տիֆ և պարատիֆայի A, B, C
Բուժման առկա Վիրուսային Պոլիոմիելիտ <i>Salmonella infections</i>	8.2	6.3	8.2	8.4	6.2	Տալմոնելլեզային ինֆեկցիաներ
Ինտենսիվ Վիրուսային Պոլիոմիելիտ <i>Virus hepatitis</i>	72.6	45.3	26.5	29.5	27.5	Վիրուսային զեպատիտ
Վիրուսային Պոլիոմիելիտ և Բուժման առկա Վիրուսային Պոլիոմիելիտ <i>Influenza and acute respiratory infections</i>	8170.4	5512.4	3994.7	3981.2	5881.6	Գրիպի և օստրի շնչառական ճանապարհների ինֆեկցիաներ
Օտար մարմինների զննում <i>Scarlet fever</i>	11.8	11.6	12.1	14.3	8.2	Տարլետային խոչընդոտումներ
Հիմնական խոչընդոտումներ <i>Diphtheria</i>	0.1	-	0.2	0.03	-	Դիփթերիա
Ինտենսիվ Կոկլուսի Նեյմանի <i>Whooping cough</i>	0.3	0.3	0.03	0.09	0.09	Կոկլուսի
Օտար մարմինների զննում <i>Tetanus</i>	0.0	0.0	0.08	0.03	0.03	Տոլբյակ
Բուժման առկա Վիրուսային Պոլիոմիելիտ <i>Acute poliomyelitis</i>	-	0.0	0.0	-	-	Պոլիոմիելիտ օստրի
Ինտենսիվ Մեասլի <i>Measles</i>	1.1	0.4	1.8	1.2	0.1	Կորի

111. Դժբարե դեպքերի թիվը, որն առաջացված է ալկոհոլիզմի և դրամոլիայի հետևանքով
MORBIDITY OF POPULATION CAUSED BY ALCOHOLISM AND DRUG ADDICTION
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ АЛКОГОЛИЗМОМ И НАРКОМАНИЕЙ

	1999	2000	2001	2002	2003	
ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից գրանցված դեպքերի ընդամենը <i>Number of registered diseases with the diagnosis set for the first time - total, persons</i>	249	262	250	230	824	Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом – всего, человек
100 000 բնակչության վրա հասնող դեպքերի քանակը <i>number of cases per 100 000 population</i>	6.6	6.9	6.6	7.2	25.7	число случаев на 100 000 населения
որոնցից: <i>of which:</i>						в том числе:
Ալկոհոլիզմի և ալկոհոլային հոգեբանական խանգարումների դեպքերի ընդամենը <i>alcoholism and alcoholism psychosis</i>	234	247	237	220	212	алкоголизм и алкогольный психоз
100 000 բնակչության վրա հասնող դեպքերի քանակը <i>number of cases per 100 000 population</i>	6.2	6.5	6.2	6.9	6.6	число случаев на 100 000 населения
Դրամոլիայի <i>drug addiction</i>	11	8	10	7	16	наркомания
100 000 բնակչության վրա հասնող դեպքերի քանակը <i>number of cases per 100 000 population</i>	0.3	0.2	0.3	0.2	0.5	число случаев на 100 000 населения
Տոքսիկոմանիայի <i>toxicomania</i>	4	7	3	3	1	токсикомания
100 000 բնակչության վրա հասնող դեպքերի քանակը <i>number of cases per 100 000 population</i>	0.1	0.2	0.08	0.09	0.03	число случаев на 100 000 населения

112. Դժբարե դեպքերի թիվը, որն առաջացված է ակտիվ տուբերկուլեզով
MORBIDITY OF POPULATION CAUSED BY ACTIVE TUBERCULOSIS
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ АКТИВНЫМ ТУБЕРКУЛЕЗОМ

	1999	2000	2001	2002	2003	
ՀՀ առողջապահության նախարարության կողմից գրանցված դեպքերի ընդամենը <i>Number of sick persons with the diagnosis set for the first time:</i>						Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом:
Արդեն գրանցված դեպքերի ընդամենը <i>total, persons</i>	1434	1284	1343	1393	1437	всего, человек
100 000 բնակչության վրա հասնող դեպքերի քանակը <i>per 100 000 population</i>	37.7	33.8	35.3	43.4	44.7	на 100 000 населения

	1999	2000	2001	2002	2003	
Հիվանդացիների թվաքանակը, որոնք ունենում են շնչառական օրգանների տուբերկուլոզի դիագնոզ: <i>including sick persons with diagnosis of respiratory organs tuberculosis</i>						<i>в том числе с диагнозом туберкулеза органов дыхания</i>
Ընդամենը, մարդիկ <i>total, persons</i>	1306	1192	1244	1288	1320	<i>всего, человек</i>
100 000 մարդիկ համար <i>per 100 000 population</i>	34.4	31.3	32.7	40.1	41.1	<i>на 100 000 населения</i>
Հիվանդացիների թվաքանակը, որոնք ունենում են շնչառական օրգանների տուբերկուլոզի դիագնոզ և գտնվում են հիվանդանոցում կամ օրգանապահպանության կենտրոնում: <i>Number of patients under surveillance of disease prevention institutions:</i>						<i>Численность больных, состоящих на учете в лечебно-профилактических учреждениях:</i>
Ընդամենը, մարդիկ <i>total, persons</i>	5280	5458	5786	6050	6068	<i>всего, человек</i>
100 000 մարդիկ համար <i>per 100 000 population</i>	138.8	143.5	152.3	188.5	189.0	<i>на 100 000 населения</i>

**113. Հիվանդացիների թվաքանակը, որոնք ունենում են չորս և ավելի չորս կապիտուլյացիայի դիագնոզ:
MORBIDITY OF POPULATION CAUSED BY MALIGNANT NEOPLASMS
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ ЗЛОКАЧЕСТВЕННЫМИ НОВООБРАЗОВАНИЯМИ**

	1999	2000	2001	2002	2003	
Հիվանդացիների թվաքանակը, որոնք ունենում են չորս և ավելի չորս կապիտուլյացիայի դիագնոզ: <i>Number of sick persons with the diagnosis set for the first time:</i>						<i>Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом:</i>
Ընդամենը, մարդիկ <i>total, persons</i>	5415	5413	5666	5737	5951	<i>всего, человек</i>
100 000 մարդիկ համար <i>per 100 000 population</i>	142.5	142.3	149.1	178.7	185.3	<i>на 100 000 населения</i>
Հիվանդացիների թվաքանակը, որոնք ունենում են չորս և ավելի չորս կապիտուլյացիայի դիագնոզ և գտնվում են հիվանդանոցում կամ օրգանապահպանության կենտրոնում: <i>Number of patients under surveillance of disease prevention institutions:</i>						<i>Численность больных, состоящих на учете в лечебно-профилактических учреждениях:</i>
Ընդամենը, մարդիկ <i>total, persons</i>	22589	21972	23451	24384	25580	<i>всего, человек</i>
100 000 մարդիկ համար <i>per 100 000 population</i>	593.9	577.8	617.1	759.6	796.6	<i>на 100 000 человек населения</i>

114. Ինքնազգայացման ակտիվ տուբերկուլեզով տարբերակների մեծացումը ըստ տարիների և սեռերի
 MORBIDITY OF POPULATION CAUSED BY ACTIVE TUBERCULOSIS BY AGE GROUPS
 ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ АКТИВНЫМ ТУБЕРКУЛЕЗОМ ПО ВОЗРАСТНЫМ ГРУППАМ

	1999	2000	2001	2002	2003	
ՀՀ ԳԵՍԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԲՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ թվով առաջին անգամ հայտնաբերված ակտիվ տուբերկուլեզով տարբերակների քանակը Number of sick persons the diagnosis set for the first time, person:						Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом, человек:
ի տղամարդկանց males	1188	1060	1125	1110	1174	мужчины
Ի կանանց females	246	224	218	283	263	женщины
ի տարիքային խմբերում of which by age, years:						в том числе в возрасте, лет:
0-14						0-14
ի տղամարդկանց males	66	33	62	37	46	мужчины
Ի կանանց females	49	29	29	35	25	женщины
15-19						15-19
ի տղամարդկանց males	204	167	125	215	183	мужчины
Ի կանանց females	20	22	31	32	36	женщины
20-39						20-39
ի տղամարդկանց males	564	539	535	474	514	мужчины
Ի կանանց females	103	87	77	114	122	женщины
40-59						40-59
ի տղամարդկանց males	243	229	313	277	324	мужчины
Ի կանանց females	51	58	72	73	60	женщины
60 և ավելի 60 and over						60 и старше
ի տղամարդկանց males	111	92	90	107	107	мужчины
Ի կանանց females	23	28	9	29	20	женщины
100 000 մարդկանց համար Per 100 000 population (by sex):						В расчете на 100 000 населения (соответствующего пола):
ի տղամարդկանց males	64.3	57.3	60.9	72.0	76.0	мужчины
Ի կանանց females	12.6	11.5	11.2	16.9	15.8	женщины
ի տարիքային խմբերում of which by age, years:						в том числе в возрасте, лет:
0-14						0-14
ի տղամարդկանց males	13.8	7.1	14.1	9.9	12.0	мужчины
Ի կանանց females	11.0	6.7	7.1	10.1	7.1	женщины

	1999	2000	2001	2002	2003	
15-19 ի օրն ընդհանուր males	109.3	88.4	65.1	134.2	114.1	15-19 мужчины
ի օրն ընդհանուր females	11.2	12.2	16.7	20.2	22.7	женщины
20-39 ի օրն ընդհանուր males	94.8	90.5	89.6	103.9	112.3	20-39 мужчины
ի օրն ընդհանուր females	17.0	14.4	12.8	23.4	25.1	женщины
40-59 ի օրն ընդհանուր males	65.2	60.8	79.2	78.4	90.4	40-59 мужчины
ի օրն ընդհանուր females	11.8	13.2	15.7	18.2	14.8	женщины
60 և ավելի 60 and over ի օրն ընդհանուր males	51.0	41.4	40.4	36.9	57.9	60 и старше мужчины
ի օրն ընդհանուր females	7.9	9.4	3.0	10.5	7.6	женщины

115. Հիվանդություններ, որոնք պայմանավորված են չարորակ ուռուցիկությամբ, ըստ տարիքային խմբերի
Առողջապահության նախարարություն
MORBIDITY OF POPULATION CAUSED BY MALIGNANT NEOPLASMS BY AGE GROUPS
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ ЗЛОКАЧЕСТВЕННЫМИ НОВООБРАЗОВАНИЯМИ
ПО ВОЗРАСТНЫМ ГРУППАМ

	1999	2000	2001	2002	2003	
Հիվանդանոցում առաջին անգամ ընդհանուր ի օրն ընդհանուր males	2879	2814	2916	2962	3082	Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом, человек:
ի օրն ընդհանուր females	2536	2599	2750	2775	2869	
որոնցից՝ of which by age, years:						в том числе в возрасте, лет:
0-14 ի օրն ընդհանուր males	61	47	48	53	34	0-14 мужчины
ի օրն ընդհանուր females	39	49	31	37	25	женщины
15-19 ի օրն ընդհանուր males	20	26	42	20	27	15-19 мужчины

	1999	2000	2001	2002	2003	
ԻՇԿ females	16	22	16	21	19	женщины
20-39 ի օ՞՞ ը՞՞ ն ¹ males	136	155	150	147	129	20-39 мужчины
ԻՇԿ females	260	243	238	222	224	женщины
40-59 ի օ՞՞ ը՞՞ ն ¹ males	768	723	716	737	835	40-59 мужчины
ԻՇԿ females	939	903	1000	978	1114	женщины
60 և ավելի 60 and over						60 и старше
ի օ՞՞ ը՞՞ ն ¹ males	1894	1863	1960	2006	2057	мужчины
ԻՇԿ females	1282	1382	1465	1517	1487	женщины
100 000 մարդի վրա հասնող թիվը (նրա համարում) (Áĕĭ ě»éÇ). Per 100 000 population (by sex):						В расчете на 100 000 населения (соответствующего пола):
ի օ՞՞ ը՞՞ ն ¹ males	155.7	152.2	157.9	192.0	199.5	мужчины
ԻՇԿ females	129.8	133.0	140.7	166.1	172.2	женщины
նրա համարումը, ըստ տարիքային խմբերի. of which by age, years:						в том числе в возрасте, лет:
0-14 ի օ՞՞ ը՞՞ ն ¹ males	12.5	10.1	10.9	14.1	8.9	0-14 мужчины
ԻՇԿ females	8.6	11.4	7.6	10.6	7.1	женщины
15-19 ի օ՞՞ ը՞՞ ն ¹ males	10.7	13.8	21.9	12.5	16.8	15-19 мужчины
ԻՇԿ females	9.0	12.2	8.6	13.2	12.0	женщины
20-39 ի օ՞՞ ը՞՞ ն ¹ males	22.9	26.0	25.1	32.2	28.2	20-39 мужчины
ԻՇԿ females	42.8	40.2	39.6	45.5	46.1	женщины
40-59 ի օ՞՞ ը՞՞ ն ¹ males	206.1	191.9	181.1	208.7	233.0	40-59 мужчины
ԻՇԿ females	216.4	204.9	217.5	244.3	274.2	женщины
60 և ավելի 60 and over						60 и старше
ի օ՞՞ ը՞՞ ն ¹ males	869.7	838.9	879.1	1012.8	1112.3	мужчины
ԻՇԿ females	442.1	466.0	488.4	550.1	567.9	женщины

116. Կենտրոնացված ժողովրդագրական միջինների և սեռերով ընդհանուր առաջացված մորթիների միջինների մոտեցում

MORBIDITY OF POPULATION WITH VENERIAL DISEASES BY AGE GROUPS

ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ ВЕНЕРИЧЕСКИМИ БОЛЕЗНЯМИ ПО ВОЗРАСТНЫМ ГРУППАМ

	1999	2000	2001	2002	2003	
<p>ՀՀ-ում առաջացված ժողովրդագրական միջինների և սեռերով ընդհանուր առաջացված մորթիների միջինների մոտեցում</p> <p><i>Number of new patients with the syphilis diagnosis set for the first time, person:</i></p>						
<i>Численность зарегистрированных больных сифилисом с впервые установленным диагнозом, человек:</i>						
<i>ի օրինակ</i>	213	123	120	60	63	<i>мужчины</i>
<i>males</i>						
<i>կանային</i>	227	139	101	74	73	<i>женщины</i>
<i>females</i>						
<i>в том числе в возрасте, лет:</i>						
<i>of which at the age, years:</i>						
0-14						0-14
<i>ի օրինակ</i>	8	4	2	1	-	<i>мужчины</i>
<i>males</i>						
<i>կանային</i>	6	2	-	-	1	<i>женщины</i>
<i>females</i>						
15-17						15-17
<i>ի օրինակ</i>	2	4	1	-	-	<i>мужчины</i>
<i>males</i>						
<i>կանային</i>	2	-	3	2	-	<i>женщины</i>
<i>females</i>						
18-39						18-39
<i>ի օրինակ</i>	159	86	75	38	34	<i>мужчины</i>
<i>males</i>						
<i>կանային</i>	174	108	76	52	43	<i>женщины</i>
<i>females</i>						
40 և ավելի						40 лет и старше
<i>ի օրինակ</i>	44	29	42	21	29	<i>мужчины</i>
<i>males</i>						
<i>կանային</i>	45	29	22	20	29	<i>женщины</i>
<i>females</i>						
100 000 մարդու վրա հաշվարկված միջինները (սեռերով)						
<i>Per 100 000 population (by sex):</i>						
<i>В расчете на 100 000 населения (соответствующего пола):</i>						
<i>ի օրինակ</i>	11.5	6.7	6.5	3.9	4.1	<i>мужчины</i>
<i>males</i>						
<i>կանային</i>	11.6	7.1	5.2	4.4	4.4	<i>женщины</i>
<i>females</i>						
<i>в том числе в возрасте, лет:</i>						
<i>of which at the age, years:</i>						
0-14						0-14
<i>ի օրինակ</i>	1.7	0.9	0.5	0.3	-	<i>мужчины</i>
<i>males</i>						
<i>կանային</i>	1.3	0.5	-	-	0.3	<i>женщины</i>
<i>females</i>						

	1999	2000	2001	2002	2003	
15-17						15-17
ի օ՞ն օ՞ն	1.7	3.4	0.8	-	-	мужчины
males						
ի օ՞ն	1.8	-	2.6	2.1	-	женщины
females						
18-39						18-39
ի օ՞ն օ՞ն	23.8	12.9	11.2	7.3	6.5	мужчины
males						
ի օ՞ն	25.7	16.0	11.3	9.5	7.8	женщины
females						
40 և ավելի						40 лет и старше
40 and older						
ի օ՞ն օ՞ն	7.3	4.8	6.8	3.8	5.3	мужчины
males						
ի օ՞ն	6.1	3.9	2.9	3.0	4.3	женщины
females						
<p>ՀՀ-ի առողջապահության նախարարությունում գործող հիվանդանոցներում հիվանդացիների հետևողական հսկման շրջանում սիֆիլիսով հիվանդացիների քանակությունը</p> <p>Նրանցիսի հետևողական հսկման շրջանում գործող հիվանդանոցներում հիվանդացիների քանակությունը</p> <p>Նրանցիսի հետևողական հսկման շրջանում հիվանդացիների քանակությունը</p> <p>Number of patients with syphilis under surveillance of disease prevention institutions:</p>						Численность больных сифилисом, состоящих на учете в лечебно-профилактических учреждениях:
Արդյունքը	1314	1311	1054	899	804	всего, человек
total, persons						
100 000 բնակչության համար	34.5	34.5	27.7	28.0	25.0	в расчете на 100 000 населения
per 100 000 population						
<p>ՀՀ-ի առողջապահության նախարարությունում գործող հիվանդանոցներում հիվանդացիների քանակությունը</p> <p>ՀՀ-ի առողջապահության նախարարությունում գործող հիվանդանոցներում հիվանդացիների քանակությունը</p> <p>ՀՀ-ի առողջապահության նախարարությունում գործող հիվանդանոցներում հիվանդացիների քանակությունը</p> <p>Number of new patients with the gonorrhoea (acute and chronic) diagnosis set for the first time:</p>						Численность зарегистрированных больных гонореей (острой и хронической) с впервые установленным диагнозом:
ի օ՞ն օ՞ն	409	403	661	507	442	мужчины
males						
ի օ՞ն	513	507	326	486	306	женщины
females						
<p>որոնցից ավելի քան 14 տարեկան</p> <p>of which by age, years:</p>						в том числе в возрасте, лет:
0-14						0-14
ի օ՞ն օ՞ն	-	-	-	-	-	мужчины
males						
ի օ՞ն	-	3	1	-	-	женщины
females						
15-17						15-17
ի օ՞ն օ՞ն	5	13	3	4	2	мужчины
males						
ի օ՞ն	2	3	1	-	-	женщины
females						

	1999	2000	2001	2002	2003	
18-39						18-39
ի օ՞՞ ը՞՞ ը՞՞ males	351	342	619	487	430	мужчины
ԻՇԿԻ females	433	427	298	480	302	женщины
40 և ավելի ընդհանուր 40 and older						40 лет и старше
ի օ՞՞ ը՞՞ ը՞՞ males	53	48	39	16	10	мужчины
ԻՇԿԻ females	78	74	26	6	4	женщины
100 000 մարդկանց նկատմամբ (ԱՅԻՆՆԵՐԵՆԵՐԸ) Per 100 000 population (by sex):						В расчете на 100 000 населения (соответствующего пола):
ի օ՞՞ ը՞՞ ը՞՞ males	22.1	21.8	35.8	32.9	28.6	мужчины
ԻՇԿԻ females	26.2	25.9	16.7	29.1	18.4	женщины
ի օ՞՞ ը՞՞ ը՞՞ ընդհանուր, ըստ տարիքային խմբերի of which by age, years:						в том числе в возрасте, лет:
0-14						0-14
ի օ՞՞ ը՞՞ ը՞՞ males	-	-	-	-	-	мужчины
ԻՇԿԻ females	-	0.7	0.2	-	-	женщины
15-17						15-17
ի օ՞՞ ը՞՞ ը՞՞ males	4.4	11.2	2.5	4.1	2.1	мужчины
ԻՇԿԻ females	1.8	2.7	0.9	-	-	женщины
18-39						18-39
ի օ՞՞ ը՞՞ ը՞՞ males	52.6	51.2	92.3	94.0	82.6	мужчины
ԻՇԿԻ females	64.0	63.3	44.4	87.3	55.1	женщины
40 և ավելի ընդհանուր 40 and older						40 лет и старше
ի օ՞՞ ը՞՞ ը՞՞ males	8.8	8.0	6.3	2.9	1.8	мужчины
ԻՇԿԻ females	10.5	10.0	3.4	0.9	0.6	женщины

117. Դժբարե հոգեկենսաբանական վնասվածքներով հարուստ անձանց հիվանդությունների մեծացումը
MORBIDITY OF POPULATION CAUSED BY PSYCHIC DISFUNCTIONS
ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ ПСИХИЧЕСКИМИ РАССТРОЙСТВАМИ

	1999	2000	2001	2002	2003	
ՀՀ հիվանդանոցներում առաջին անգամ դրսևացրած հիվանդությունների թիվը <i>Number of sick persons with the diagnosis set for the first time:</i>						Численность зарегистрированных больных с впервые установленным диагнозом:
Ընդամենը, մարդ <i>total, persons</i>	1515	1285	1311	1411	1538	всего, человек
100 000 մարդի վրա հասնող թիվը <i>per 100 000 population</i>	39.9	33.8	34.5	44.0	47.9	на 100 000 населения
Հիվանդությունների մասին տեղեկությունները հավաքագրվող հիվանդանոցներում <i>Number of patients under surveillance of disease prevention institutions:</i>						Численность больных, состоящих на учете в лечебно-профилактических учреждениях:
Ընդամենը, մարդ <i>total, persons</i>	32385	32717	33288	34672	36122	всего, человек
100 000 մարդի վրա հասնող թիվը <i>per 100 000 population</i>	851.4	860.4	876.0	1080.1	1124.9	на 100 000 населения

118. Երկրամասնական օգնությունը անհատներին ընդհանուր բնակչության մեջ
STOMATOLOGICAL AID RENDERED TO POPULATION
СТОМАТОЛОГИЧЕСКАЯ ПОМОЩЬ НАСЕЛЕНИЮ

	1999	2000	2001	2002	2003	
Բնակչության անկախ օգնությունների կլինիկաների թիվը <i>Number of independent stomatological out-patients' clinics</i>	44	41	34	29	37	Число самостоятельных стоматологических поликлиник
Երկրամասնական օգնություններ ունեցող հիվանդանոցների թիվը <i>Number of establishments with stomatological departments (rooms)</i>	192	192	166	146	136	Число учреждений, имеющих стоматологические отделения (кабинеты)
Ընդամենը, մարդի 100 000-ի վրա հասնող թիվը <i>Share of persons who received stomatological aid in total number of population, %</i>	2.5	2.3	1.4	1.6	2.5	Удельный вес лиц, которым проведена санация полости рта, в общей численности населения, %

119. Դժվարագույն ծնունդների օգնությունը բնակչությանը
AMBULANCE SERVICES RENDERED TO POPULATION
ОБСЛУЖИВАНИЕ НАСЕЛЕНИЯ СКОРОЙ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩЬЮ

	1999	2000	2001	2002	2003	
Ընդամենը հիմնական մասնաճյուղեր (մասնաճյուղեր) ըստ մարզի	45	46	45	47	46	Число станций (отделений) скорой медицинской помощи
<i>Number of ambulance service stations (sections)</i>						
Մեծահասակների, հիվանդների և ծնողների թիվը, որոնք ստացել են օգնություն արտաբուժական ծախսերի և օգնության ծախսերի միջոցով:						Численность лиц, которым оказана помощь амбулаторно и при выездах:
<i>Number of persons who received medical aid (outpatient services and ambulance services):</i>						
Ընդամենը, 1000 մարդ	408.4	340.4	281.4	290.5	317.1	всего, тыс. человек
<i>total, thsd. persons</i>						
1000 մարդի վրա հասնող թիվը	107.5	89.5	74.1	90.4	98.7	на 1000 населения
<i>per 1000 population</i>						

120. Քրոնիկական ծնունդներ
ABORTIONS
АБОРТЫ

	1999	2000	2001	2002	2003	
Ընդամենը ծնունդներ, 1000	14.4	11.8	10.4	9.8	10.7	Число абортотв - всего, 1000
<i>Number of abortions- total, 1000</i>						
Ստացված ծնունդներ (15-49 տարեկանների թիվը) 1000 կանանց վրա հասնող թիվը	13.5	10.9	9.2	10.7	11.8	на 1000 женщин фертильного возраста (15-49 лет)
<i>per 1000 women at fertile age (15-49 years old)</i>						
100 կենդանի ծնունդների և ծնունդների թիվը	38.7	34.0	32.2	30.1*	29.7	на 100 родившихся живыми и мертвыми
<i>per 100 live births and stillbirths</i>						

121. Քրոնիկական ծնունդները տարիքային խմբերում
ABORTIONS BY AGE GROUPS
АБОРТЫ ПО ВОЗРАСТНЫМ ГРУППАМ

	1999	2000	2001	2002	2003	
Ընդամենը ծնունդներ, 1000	14.4	11.8	10.4	9.8	10.7	Число абортотв - всего, 1000
<i>Number of abortions- total, 1000</i>						
որոնցից: փոքրահասակներ	0.3	0.3	0.4	0.4	0.2	в том числе: мини-аборты
<i>of which: mini-abortion</i>						
Ընդամենը ծնունդներ տարիքային խմբերում, տարիքային խմբերում						Число абортотв у женщин в возрасте, лет:
<i>Number of abortions to females at the age, years:</i>						

	1999	2000	2001	2002	2003	
15-19	0.7	0.7	1.0	0.5	0.7	15-19
20-34	9.9	7.9	6.8	6.6	7.3	20-34
35 և ավելի տարեկան 35 and older	3.4	2.8	2.2	2.3	2.5	35 лет и старше
ՀՀ-ում կատարված ընդհանուր աբորտների թիվը 1000 կնիքավոր կանանց համար յուրաքանչյուր տարեկանում ընդհանուր աբորտների թիվը 1000 կնիքավոր կանանց համար յուրաքանչյուր տարեկանում Number of abortions per 1000 females at the age, years:						Число абортов на 1000 женщин в возрасте, лет:
15-19	4.2	3.8	5.5	3.4*	4.1	15-19
20-34	22.7	18.1	15.3	17.8*	18.0	20-34
35 և ավելի տարեկան 35 and older	7.4	6.1	4.8	5.9	6.5	35 лет и старше
ՀՀ-ում կատարված աբորտների թիվը 1000 կնիքավոր կանանց համար յուրաքանչյուր տարեկանում աբորտների թիվը 1000 կնիքավոր կանանց համար յուրաքանչյուր տարեկանում Number of abortions to women pregnant for the first time, 1000						Число абортов у первобеременных-всего, 1000
0.8	0.8	0.7	0.8	0.7	0.7	

122. ՀՀ-ում բնակչության պարբերական վերահսկմանը ենթարկվող բնակչության թվի փոփոխությունները 1999-2003 թվականներին
ՓՐՈՓԻԼԱԿՏԻԿԵՍԻ ՕՏՄՈՒՐՆԵՐԻ ԿԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ԹՎԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ԲՈՎԱՆԱՑՄԱՆ ԵՎ ԲՈՎԱՆԱՑՄԱՆ ԵՆԹԱԿՄԱՆ ԵՐԱՄՈՒՐՆԵՐԻ ԿԱՆՈՒՄՆԵՐԻ ԹՎԱՆՈՒՄՆԵՐԻ
 PROPHYLACTIC EXAMINATION OF POPULATION SUBJECT TO PERIODIC SUPERVISION
 ПРОФИЛАКТИЧЕСКИЕ ОСМОТРЫ НАСЕЛЕНИЯ, ПОДЛЕЖАЩЕГО ПЕРИОДИЧЕСКИМ
 ОСМОТРАМ

	1999	2000	2001	2002	2003	
Երևանի մարզի առողջապահության նախարարության հանձնարարություն Number of examined persons, 1000:						Осмотрено, 1000 человек:
Ստորահասակներ adults	85.5	70.0	69.4	94.0	95.6	взрослых
Գրեթե 15-ամյակներ teenagers	102.5	90.7	87.6	84.7	92.6	подростков
Վերահասակներ children	124.2	693.8	677.8	642.1	621.1	детей
Երևանի մարզի առողջապահության նախարարության հանձնարարություն Ստորահասակների թվի փոփոխությունները, % As % of persons subject to inspection:						От числа, подлежащих осмотрам, %
Ստորահասակներ adults	85.5	79.6	82.4	88.1	86.8	взрослых
Գրեթե 15-ամյակներ teenagers	80.7	75.6	70.3	84.4	71.5	подростков
Վերահասակներ children	79.2	79.9	81.7	65.9	86.3	детей

123. 0-14 տարեկան երեխաների վրա ընդհանուր օժտման արդյունքները 0-14 տարեկանների վրա
RESULTS OF PROPHYLACTIC EXAMINATION OF CHILDREN AT THE AGE OF 0-14 YEARS OLD
РЕЗУЛЬТАТЫ ПРОФИЛАКТИЧЕСКИХ ОСМОТРОВ ДЕТЕЙ В ВОЗРАСТЕ ОТ 0-14 ЛЕТ

	1999	2000	2001	2002	2003	
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ ԱՄՆ ընդհանուր <i>Number of children examined - total</i></p>	724227	693822	677790	642057	621138	Осмотрено детей - всего
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ $\bar{X}_i$ ընդհանուր <i>Number of inspected children with reduction of hearing acuity:</i></p>						Выявлено при осмотре детей с понижением остроты слуха:
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ <i>total</i></p>	1316	1226	1233	1104	1118	всего
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ $\bar{X}_i$ ընդհանուր <i>as % of total number of children examined</i></p>	0.18	0.17	0.18	0.17	0.18	от числа осматриваемых, %
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ $\bar{X}_i$ ընդհանուր <i>with reduction of vision acuity:</i></p>						с понижением остроты зрения:
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ <i>total</i></p>	8454	9286	8691	8990	8775	всего
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ $\bar{X}_i$ ընդհանուր <i>as % of total number of children examined</i></p>	1.17	1.33	1.28	1.40	1.41	от числа осматриваемых, %
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ $\bar{X}_i$ ընդհանուր <i>with defects of speech:</i></p>						с дефектами речи:
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ <i>total</i></p>	3065	3527	3257	3241	3060	всего
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ $\bar{X}_i$ ընդհանուր <i>as % of total number of children</i></p>	0.42	0.51	0.50	0.50	0.49	от числа осматриваемых, %
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ $\bar{X}_i$ ընդհանուր <i>scoliosis:</i></p>						со сколиозом:
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ <i>total</i></p>	253	248	249	284	280	всего
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ $\bar{X}_i$ ընդհանուր <i>as % of total number of children</i></p>	0.03	0.03	0.04	0.04	0.05	от числа осматриваемых, %
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ $\bar{X}_i$ ընդհանուր <i>with disturbance of bearing:</i></p>						с нарушением осанки:
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ <i>total</i></p>	5412	4944	4872	5023	4423	всего
<p>Ընդհանուր թիվը՝ $\sum_{i=1}^n \bar{X}_i$ $\bar{X}_i$ ընդհանուր <i>as % of total number of children examined</i></p>	0.75	0.71	0.72	0.78	0.71	от числа осматриваемых, %

	1999	2000	2001	2002	2003	
<p>ճեղքի ներքին խոցերի և միջին խոցերի հետ կապված հիվանդությունները <i>osteomuscular and connective tissue disorders</i></p>	1460	883	743	848	787	болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани
<p>միջնաբերանային (1/2 ներքին խոցերի և միջին խոցերի) <i>congenital anomalies (developmental defects)</i></p>	998	972	857*	847	881	врожденные аномалии (пороки развития)
<p>անհատական ինքնուրույն ճեղքի և միջին խոցերի <i>separate states occurring in perinatal period</i></p>	2.7	3.3	3.3	3.0	3.2	отдельные состояния, возникающие в перинатальном периоде
<p>վնասվածքներ և խեղդումներ <i>injures and poisonings</i></p>	26089	23076	19235	17128	15910	травмы и отравления
<p>ԸՇԻՆՆԱԿԱՆ ԲՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ 100 000 ՎԱՐՍՆԱԿՆԵՐԻ ՆՍԵՐԻ <i>Number of diseases per 100 000 children - total</i></p>	31348.0	29061.6	26545.5	28261.0	29006.2	Число заболеваний на 100 000 детей - всего
<p>իսկապում <i>of which:</i></p>						из них:
<p>հիվանդություններ և թուրման հիվանդություններ <i>infection and parasitic diseases</i></p>	5469.2	4172.4	4018.3	3987.0	3779.8	инфекционные и паразитарные болезни
<p>ճեղքի և միջին խոցերի <i>neoplasms</i></p>	19.3	19.2	13.2	22.9	17.6	новообразования
<p>ճեղքի և միջին խոցերի հետ կապված հիվանդություններ, ճեղքի և միջին խոցերի հետ կապված հիվանդություններ, ճեղքի և միջին խոցերի հետ կապված հիվանդություններ <i>diseases of the endocrin system, digestion disorders, disorders of metabolism and immunity</i></p>	534.4	506.6	512.2	524.1	506.4	болезни эндокринной системы, расстройства питания, нарушения обмена веществ и иммунитета
<p>արյան հիվանդություններ և միջին խոցերի հետ կապված հիվանդություններ <i>blood diseases and other hematogenic disturbances</i></p>	448.2	423.7	419.4	484.6	489.3	болезни крови и кроветворных органов
<p>ճեղքի և միջին խոցերի հետ կապված հիվանդություններ և միջին խոցերի հետ կապված հիվանդություններ <i>nervous system disorders and organs of senses diseases</i></p>	1360.7	1831.5	1515.6	1922.8	1747.9	болезни нервной системы и органов чувств
<p>արյան շրջանառության ճեղքի և միջին խոցերի հետ կապված հիվանդություններ <i>blood circulation disorders</i></p>	50.9	42.5	55.4	42.9	41.9	болезни системы кровообращения
<p>ճեղքի և միջին խոցերի հետ կապված հիվանդություններ <i>respiratory organs diseases</i></p>	15666.8	14727.4	13629.2	14765.4	16381.8	болезни органов дыхания
<p>ճեղքի և միջին խոցերի հետ կապված հիվանդություններ <i>digestive organs disorders</i></p>	2940.6	2641.1	2176.4	1985.1	1808.6	болезни органов пищеварения

	1999	2000	2001	2002	2003	
Սեռական և մարմնի զննման համակարգի խնդիրներ urogenital disorders	374.4	377.0	359.0	412.3	394.0	болезни мочеполовой системы
Ստամոքսի և ստամոքսի շրջանի խնդիրներ skin infection and underskin, fat diseases	965.2	930.8	800.3	804.0	808.1	болезни кожи и подкожной клетчатки
Ստամոքսի և ստամոքսի շրջանի խնդիրներ osteomuscular and connective tissue disorders	154.7	98.4	87.6	120.1	106.7	болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани
Ստամոքսի և ստամոքսի շրջանի խնդիրներ congenital anomalies (developmental defects)	105.7	108.4	103.2	120.0	119.4	врожденные аномалии (пороки развития)
Ստամոքսի և ստամոքսի շրջանի խնդիրներ separate states occurring in perinatal period	288.4	370.0	386.1	419.0	439.3	отдельные состояния, возникающие в перинатальном периоде
Ստամոքսի և ստամոքսի շրջանի խնդիրներ injuries and poisonings	2764.3	2572.6	2268.3	2426.1	2156.4	травмы и отравления

125. Ընդունված և ավարտված ընդհանուր և մասնագիտացված բժշկական օգնություն
PROVISION OF POPULATION WITH PHYSICIANS BY SPECIALITIES
ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ ВРАЧАМИ ПО ОТДЕЛЬНЫМ СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ

	1999	2000	2001	2002	2003	
Ընդհանուր բժշկական օգնություն (ներառյալ ատամնաբույժները) Total of physicians (including dentists)*	12625	12270	11529	11508	11728	Всего врачей (включая зубных)*
Ստամոքսի և ստամոքսի շրջանի խնդիրներ of which						из них:
Թերապևտներ theraputists	3249	3165	3040	2970*	2932	терапевтов
Սրբուղիներ surgeons	1591	1491	1425*	1480	1484	хирургов
Ստամոքսի և ստամոքսի շրջանի խնդիրներ midwives-gynaecologists	855	834	807	818	857	акушеров-гинекологов
Ստամոքսի և ստամոքսի շրջանի խնդիրներ pediatrists	1624	1549	1475	1408	1350	педиатров

	1999	2000	2001	2002	2003	
ՅՊՀ-ի մաժարակներ <i>ophthalmologists</i>	279	278	265	295	281	офтальмологов
ուիմալարինգոլոգներ <i>otolaringologists</i>	255	252	236	258	261	отоларингологов
Նյարդաբանական մաժարակներ <i>neuropathologists</i>	342	319	308*	299	307	невропатологов
Նախաձայնող մաժարակներ և Նախաձայնող-Մալարինգոլոգներ <i>psychiatrist and psychiatrist-experts in narcology</i>	168	164	152	164	167	психиатров и психиатров-наркологов
Ֆիզիատրիստներ <i>phthisiatricians</i>	88	90	97	92	97	фтизиатров
Դերմատո-վեներոլոգներ <i>dermatologist-venereologists</i>	171	167	154	151	158	дермато-венерологов
Րենտգենոլոգներ և Րադիոլոգներ <i>roentgenologists-radiologists</i>	249	244	219	292	228	рентгенологов и радиологов
Մաժարակներ ինչպես նաև մաժարակներ և սպորտի ֆիզիկոսներ <i>physicians of medical physical culture and sports</i>	27	27	16	15	30	врачей по лечебной физкультуре и спорту
Սանիտար-հակաէպիդեմիոլոգներ <i>physicians of sanitary-antiepidemic group</i>	652	650	618	638	621	врачей санитарно-противоэпидемической группы
Ստոմատոլոգներ և Զրկված մաժարակներ <i>stomatologists-dentists</i>	1130	1049	747	660	845	стоматологов и зубных врачей
10000 մարդկանց համար բժշկական օգնություն <i>Physicians per 10000 population</i>	33.2	32.3	30.3	35.8	36.5	На 10000 населения всего
Ինչիցից <i>of which:</i>						из них:
Թերապևտներ <i>therapeutists</i>	8.5	8.3	8.0	9.2	9.1	терапевтов
Սրբարարներ <i>surgeons</i>	4.2	3.9	3.7	4.6	4.6	хирургов
Միջին-գինեկոլոգներ <i>midwives-gynaecologists**</i>	4.4	4.3	4.1	4.9	5.1	акушеров-гинекологов**
Սրբարարներ <i>pediatrists***</i>	17.6	17.8	17.8	20.4	18.7	педиатров***
ՅՊՀ-ի մաժարակներ <i>ophthalmologists</i>	0.7	0.7	0.7	0.9	0.9	офтальмологов
ուիմալարինգոլոգներ <i>otolaringologists</i>	0.7	0.7	0.6	0.8	0.8	отоларингологов
Նյարդաբանական մաժարակներ <i>neuropathologists</i>	0.9	0.8	0.8	0.9	1.0	невропатологов
Նախաձայնող մաժարակներ և Նախաձայնող-Մալարինգոլոգներ <i>psychiatrists and psychiatrist-experts in narcology</i>	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	психиатров и психиатров-наркологов

	1999	2000	2001	2002	2003	
Վերականգնողական ֆիզիատրուհիներ <i>phthiatricians</i>	0.2	0.2	0.3	0.3	0.3	фтизиатров
Դերմատո-վեներոլոգներ <i>deratologists-venerologists</i>	0.4	0.4	0.4	0.5	0.5	дермато-венерологов
Ռենտգենաբաններ և ռադիոլոգներ <i>roentgenologists-radiologist</i>	0.7	0.6	0.6	0.9	0.7	рентгенологов и радиологов
Ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի բժշկներ <i>physicians of medical physical culture and sports</i>	0.07	0.07	0.04	0.05	0.09	врачей по лечебной физкультуре и спорту
Սանիտար-հակաէպիդեմիոլոգներ <i>physicians of sanitary-antiepidemic group</i>	1.7	1.7	1.6	2.0	1.9	врачей санитарно-противоэпидемической группы
Տոմատոլոգներ և ծնային բժշկներ <i>stomatologists and dentists</i>	3.0	2.7	2.0	2.1	2.6	стоматологов и зубных врачей

- * ՀՀ Ժողովրդական հանրապետության հասնող առողջապահության համակարգի վիճակը
The number of dentists is not included in total number of physicians.
В численность врачей не включены зубные врачи.
- ** Դժվար ծնունդների հետ կապված հիվանդությունների բժշկները հաշվարկվում են 10 000 կանանց համարում
Midwife-gynaecologists are calculated per 10 000 women.
Акушеры-гинекологи рассчитаны на 10 000 женщин.
- *** Բժշկները հաշվարկվում են 10 000 0-14 տարեկան երեխաների համարում
Pediatrists are calculated per 10 000 children at the age of 0-14 years old.
Педиатры рассчитаны на 10 000 детей в возрасте 0-14 лет.

126. Բնակչության մեծ մասը միջին մակարդակի բժշկական անձնակազմով ապահովված է:
PROVISION OF POPULATION WITH MEDIUM-LEVEL MEDICAL PERSONNEL BY SPECIALITIES*
ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ СРЕДНИМ МЕДИЦИНСКИМ ПЕРСОНАЛОМ ПО ОТДЕЛЬНЫМ СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ*

	1999	2000	2001	2002	2003	
Ընդամենը միջին մակարդակի բժշկական անձնակազմի անդամներ <i>Total medium-level medical personnel, persons</i>	24669	22632	20431	19257	18379	Всего среднего медицинского персонала, человек
ից որոնցից:						из них:
Բժշկների օգնականներ <i>doctors' assistants</i>	434	457	300	341	278	фельдшеров
Դժվար ծնունդների բժշկներ <i>midwives</i>	1977	1861	1742	1624	1564	акушеров
Սնունդի և հիվանդությունների բժշկներ <i>sick-nurses</i>	17636	15921	14692	13816	13298	медицинских сестер

	1999	2000	2001	2002	2003	
Քրայնաբնակիչների թվաքանակի 10 000 համարում <i>radiologists-laboratory assistants</i>	393	368	336	339	336	рентгенолаборантов
Բժշկական օգնականների թվաքանակի 10 000 համարում <i>doctors assistants-laboratory assistants</i>	1873	1710	1576	1554	1464	фельдшеров-лаборантов
10 000 միջին մակարդակի բժշկական օգնականների թվաքանակը <i>Total medium-level medical personnel per 10 000 population</i>	64.9	59.5	53.8	59.9	57.2	Всего среднего медицинского персонала на 10 000 населения
Նրանցից <i>of which:</i>						из них:
Բժշկական օգնականների թվաքանակը <i>doctors' assistants</i>	1.1	1.2	0.8	1.1	0.9	фельдшеров
Սնունդի օգնականների թվաքանակը <i>midwives**</i>	18.4	17.1	15.8	17.8	17.1	акушеров**
Բժշկական օգնականների թվաքանակը <i>sick-nurses</i>	46.4	41.9	38.7	43.0	41.4	медицинских сестер
Քրայնաբնակիչների թվաքանակի 10 000 համարում <i>radiologists-laboratory assistants</i>	1.0	1.0	0.9	1.1	1.0	рентгенолаборантов
Բժշկական օգնականների թվաքանակի 10 000 համարում <i>doctors' assistants-laboratory assistants</i>	4.9	4.5	4.1	4.8	4.6	фельдшеров-лаборантов

* ՕՇՇՇԿԻ ԲՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ Ի ՄԵՆԵՍՆԵՐՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԿՈՄՊԵՏԵՆՏՆԵՐԻ ԿՐԻՏԵՐԻԱՆԻՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
ՄԱՍԻՆ Ի ՔՐԱՅԻՆ ԲՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ Ի ՄԵՆԵՍՆԵՐՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԿՈՄՊԵՏԵՆՏՆԵՐԻ ԿՐԻՏԵՐԻԱՆԻՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

The indicators of medium-level medical personnel are presented according to the Ministry of Health of RA.

Показатели среднего медицинского персонала, по отдельным специальностям, приведены по данным Министерству здравоохранения РА.

** ՕՇՇՇԿԻ ԲՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ Ի ՄԵՆԵՍՆԵՐՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԿՈՄՊԵՏԵՆՏՆԵՐԻ ԿՐԻՏԵՐԻԱՆԻՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Midwives are calculated per 10 000 women at the age of 15-49 years old.

Акушеры рассчитаны на 10 000 женщин в возрасте с 15-49 лет.

127. ԲՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ Ի ՄԵՆԵՍՆԵՐՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԿՈՄՊԵՏԵՆՏՆԵՐԻ ԿՐԻՏԵՐԻԱՆԻՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

THE PROVISION OF POPULATION WITH MEDICAL BEDS BY SPECIALIZATION

ОБЕСПЕЧЕННОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ БОЛЬНИЧНЫМИ КОЙКАМИ ПО СПЕЦИАЛИЗАЦИИ

	1999	2000	2001	2002	2003	
ԲՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ Ի ՄԵՆԵՍՆԵՐՈՒՄՆԵՐԻ ԵՎ ԿՈՄՊԵՏԵՆՏՆԵՐԻ ԿՐԻՏԵՐԻԱՆԻՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ <i>Total medical beds</i>	23574	20795	16157	13968	14208	Всего больничных коек
Սնունդի օգնականների թվաքանակը <i>of which for sick persons</i>						из них для больных:
Թերապևտիկ <i>therapeutic</i>	4571	3818	2834	2290	2342	терапевтических

	1999	2000	2001	2002	2003	
ի շրջանում մատչելի շրջանային <i>surgical</i>	4599	4121	3133	2780	2920	хирургических
օնկոլոգիական շրջանային <i>oncologic</i>	675	630	590	535	535	онкологических
գինեկոլոգիական շրջանային <i>gynaelogic</i>	1268	1195	868	707	746	гинекологических
ձանրակառուցիկ <i>tubercular</i>	641	641	500	550	550	туберкулезных
հիմնականում շրջանային <i>infections</i>	1268	1190	887	864	859	инфекционных
օֆթալմոլոգիական շրջանային <i>ophthalmologic</i>	419	389	359	274	254	офтальмологических
ոտոլարինգոլոգիական շրջանային <i>otholaringologic</i>	452	362	276	222	224	отоларингологических
ժամանակակից շրջանային <i>dermatologic-venerologic</i>	360	320	170	130	130	дермато-венерологических
Նախաձայնում շրջանային <i>psychiatric</i>	1795	1505	1465	1215	1355	психиатрических
Նարկոլոգիական շրջանային <i>narcologic</i>	110	120	80	80	80	нарколологических
Նյարդաբանական շրջանային <i>neurologic</i>	1081	837	517	470	361	неврологических
Նոսր շրջանային ծնողներ և վերջին ծնողներ <i>for pregnant and women recently confined</i>	2495	2303	1819	1698	1692	беременных женщин и ро- женщиц
10 000 մարդկանց համար հասանելի միավորներ <i>Total medical beds per 10 000 popula- tion*</i>	62.0	54.7	42.5	43.5	44.2	Всего больничных коек на 10 000 населения *
1 հիվանդանոցային միավոր <i>of which for sick persons:</i>						из них для больных:
Թերապիական <i>therapeutic</i>	12.0	10.0	7.5	7.1	7.3	терапевтических
ի շրջանում մատչելի շրջանային <i>surgical</i>	12.1	10.8	8.2	8.7	8.8	хирургических
օնկոլոգիական շրջանային <i>oncologic</i>	1.8	1.7	1.6	1.7	1.7	онкологических
գինեկոլոգիական շրջանային <i>gynaelogic</i>	6.5	6.1	4.4	4.2	4.5	гинекологических
ձանրակառուցիկ <i>tubercular</i>	1.7	1.7	1.3	1.7	1.7	туберкулезных
հիմնականում շրջանային <i>infectious</i>	3.3	3.1	2.3	2.7	2.7	инфекционных
օֆթալմոլոգիական շրջանային <i>ophthalmologic</i>	1.1	1.0	0.9	0.9	0.8	офтальмологических
ոտոլարինգոլոգիական շրջանային <i>otholaringologic</i>	1.2	1.0	0.7	0.7	0.7	отоларингологических
ժամանակակից շրջանային <i>dermatologic-venerologic</i>	0.9	0.8	0.4	0.4	0.4	дермато-венерологических

	1999	2000	2001	2002	2003	
Նախնական հոգեբանական հիվանդությունների հետ կապված հիվանդություններ <i>psychiatric</i>	4.7	4.0	3.9	3.8	4.2	<i>психиатрических</i>
Նարկոտիկների օգտագործման հետ կապված հիվանդություններ <i>narcologic</i>	0.3	0.3	0.2	0.2	0.2	<i>нарколологических</i>
Նյարդային համակարգի հիվանդություններ <i>neurologic</i>	2.8	2.2	1.4	1.5	1.1	<i>неврологических</i>
Նոսր ծնունդով կանանց և վերջերս ծնունդով կանանց համար <i>for pregnant and women recently confined</i>	23.2	21.2	16.5	18.7	18.5	<i>беременных женщин и рожениц</i>

* Հիվանդանոցային համակարգում գինեկոլոգիական հիվանդությունների համար նախատեսված հիվանդանոցային մահճակալների թիվը 10 000 կանանց համար, ծնունդով կանանց և վերջերս ծնունդով կանանց համար 15-49 տարեկան կանանց համար 10 000 կանանց համար հաշվարկվում է:
The beds for gynaecologic diseased are calculated per 10 000 women; pregnant and women recently confined - per 10 000 women at the age of 15-49 years old.
 Койки для гинекологических больных рассчитаны на 10 000 женщин; для беременных женщин и рожениц - на 10000 женщин в возрасте 15-49 лет.

128. ՍԱՐՈՒՄԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԿՈՆԿՆԱԿԱՆ ԿԻՆՈՎԱԿԱՆ ԻՎԱՆԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱՐԶԻ ԿՈՆԿՆԱԿԱՆ ԿԻՆՈՎԱԿԱՆ ԻՎԱՆԿԱՆ
NUMBER OF BEDS FOR SICK CHILDREN
ЧИСЛО КОЕК ДЛЯ БОЛЬНЫХ ДЕТЕЙ

	1999	2000	2001	2002	2003	
Ընդամենը <i>Total</i>	3265	3039	2374	1793	1780	<i>Всего</i>
10 000 ծնունդով կանանց համար հաշվարկվում է <i>Per 10.000 children</i>	35.4	34.8	28.8	26.0	24.6	<i>На 10 000 детей</i>

Կենտրոնական ընկալվածություն, ընդհանուր
 DISABILITY OF POPULATION
 ИНВАЛИДНОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ

129. Ընդհանուր ընկալվածություն, ընդհանուր առաջին անգամ
 NUMBER OF PERSONS RECOGNIZED AS DISABLED FOR THE FIRST TIME
 ЧИСЛЕННОСТЬ ВПЕРВЫЕ ПРИЗНАННЫХ ИНВАЛИДАМИ

	1999	2000	2001	2002	2003	
Այսինքն ընդհանուր Total, persons	12321	12219	13225	12662	14346	Всего, человек
1000 մարդիկ համար Per 1000 population	3.2	3.2	3.5	3.9	4.5	на 1000 населения
Այսինքն ընդհանուր as % of total number of disabled:						от общей численности инвалидов, %:
I խմբի անկալիներ disabled persons of group I	10.6	12.0	11.7	11.9	9.2	инвалиды I группы
II խմբի անկալիներ disabled persons of group II	61.2	62.6	61.7	58.3	52.7	инвалиды II группы
III խմբի անկալիներ disabled persons of group III	28.2	25.4	26.6	29.9	28.2	инвалиды III группы
Ընդհանուր ընկալվածություն Of total number of disabled:						Из общей численности инвалидов:
Երիտասարդ տարիքի անկալիներ disabled persons at working age	8233	8038	9197	9141	9903	инвалиды в трудоспособном возрасте
Այսինքն ընդհանուր as % of total number	66.8	65.8	69.5	72.2	69.0	от общей численности, %

130. Ընդհանուր ընկալվածություն, ընդհանուր առաջին անգամ ըստ նոզոլոգիական ձևերի
 DISTRIBUTION OF PERSONS RECOGNIZED AS DISABLED FOR THE FIRST TIME BY NOSOLOGIC FORMS
 РАСПРЕДЕЛЕНИЕ ВПЕРВЫЕ ПРИЗНАННЫХ ИНВАЛИДАМИ, ПО НОЗОЛОГИЧЕСКИМ ФОРМАМ

	1999	2000	2001	2002	2003	
						Քանակ - Persons-Человек
Ընդհանուր ընկալվածություն Distribution of persons recognized as disabled for the first time, total	12321	12219	13225	12662	14346	Численность впервые признанных инвалидами-всего
1 անկալիներ ունեցողներ of whom those with:						из них имеющие:

	1999	2000	2001	2002	2003	
Հոսանքի շրջանառության խանգարումներ · Շրջանառության խանգարումներ <i>blood circulation disorders</i>	2691	2650	2821	2873	4068	Зболезни системы кровообращения
Թուրքամորթ խոցորդներ · Թուրքամորթ խոցորդներ <i>malignant neoplasms</i>	1823	1887	2067	1951	2198	злокачественные новообразования
Ինքնուրույն վնասվածքներ <i>injures</i>	1001	909	1067	880	747	травмы
Նյարդային համակարգի և զգայության օրգանների խանգարումներ · Նյարդային համակարգի և զգայության օրգանների խանգարումներ <i>nervous system disorders and organs of senses diseases</i>	1475	1648	1794	1611	1222	болезни нервной системы и органов чувств
Ստամոքսաղիակային խոցորդներ, մկանային և կապակցային հյուսվածքների խանգարումներ · Ստամոքսաղիակային խոցորդներ, մկանային և կապակցային հյուսվածքների խանգարումներ <i>osteo-muscular and connective tissue disorders</i>	553	522	531	651	658	болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани
Բնական շնչառության օրգանների խանգարումներ <i>respiratory organs diseases</i>	427	399	460	454	448	болезни органов дыхания
Սնունդի օրգանների խանգարումներ <i>digestive organs disorders</i>	315	289	324	283	346	болезни органов пищеварения
Տուբերկուլոզ <i>tuberculosis</i>	737	792	783	734	865	туберкулез
Ստացիոնար աշխատանքի վնասվածքներ · Ստացիոնար աշխատանքի վնասվածքներ <i>professional diseases and poisonings</i>	6	6	21	4	-	профессиональные болезни и отравления
Նախաճանաչված հոգեկոտորություններ <i>psychic disorders</i>	971	979	990	970	998	психические расстройства

10 000 շրջանառվածների ընդհանուր թիվը - Per 10 000 of employed-На 10 000 работающих

Հոսանքի շրջանառության խանգարումներ · Նյարդային համակարգի և զգայության օրգանների խանգարումներ · Ստացիոնար աշխատանքի վնասվածքներ <i>Number of employed persons recognized as disabled for the first time, totall</i>	93.3	95.2	103.3	98.8	129.1	Численность работающих, первые признанных инвалидами-всего
1-ին խմբի շրջանառվածներ <i>of whom those with:</i>						из них имеющие:
Հոսանքի շրջանառության խանգարումներ · Նյարդային համակարգի և զգայության օրգանների խանգարումներ <i>blood circulation disorders</i>	20.4	20.7	22.0	22.4	36.6	болезни системы кровообращения
Թուրքամորթ խոցորդներ <i>malignant neoplasms</i>	13.8	14.7	16.1	15.2	19.8	злокачественные новообразования
Ինքնուրույն վնասվածքներ <i>injures</i>	7.6	7.1	8.3	6.9	6.7	травмы
Նյարդային համակարգի և զգայության օրգանների խանգարումներ · Նյարդային համակարգի և զգայության օրգանների խանգարումներ <i>nervous system disorders and organs of senses diseases</i>	11.2	12.8	14.0	12.6	11.0	болезни нервной системы и органов чувств

	1999	2000	2001	2002	2003	
ճեղքի ընդհանուր մահացածների թիվը Երկրի տարածքում առկա ոսկորների և մկանների հիվանդությունները <i>osteo-muscular and connective tissue disorders</i>	4.2	4.1	4.1	5.1	5.9	болезни костно-мышечной системы и соединительной ткани
ԲՆԻՍԻ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ ՆԻՍԻ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ <i>respiratory organs diseases</i>	3.2	3.1	3.6	3.5	4.0	болезни органов дыхания
ՍԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ ՍԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ <i>digestive organs disorders</i>	2.4	2.3	2.5	2.2	3.1	болезни органов пищеварения
ՏՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ <i>tuberculosis</i>	5.6	6.2	6.1	5.7	7.8	туберкулез
ՍԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ ՍԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ <i>professional diseases and poisonings</i>	0.05	0.05	0.2	0.03	-	профессиональные болезни и отравления
ՆԱԿԱՆ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ <i>psychic disorders</i>	7.4	7.6	7.7	7.6	9.0	психические расстройства

131. ԵՊՀ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ 16 ԻՆՎԱԼԻԴՆԵՐԻ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ
ՕՐԹՈԵՎԱԿԱՆ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ 16 ԻՆՎԱԼԻԴՆԵՐԻ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ
NUMBER OF CHILDREN RECOGNIZED AS DISABLED UNDER 16 YEARS OLD RECEIVING SOCIAL PENSIONS, end of year
ЧИСЛЕННОСТЬ ДЕТЕЙ-ИНВАЛИДОВ В ВОЗРАСТЕ ДО 16 ЛЕТ, ПОЛУЧАЮЩИХ СОЦИАЛЬНЫЕ ПЕНСИИ, на конец года

	1999	2000	2001	2002	2003*	
ԱՄՍԻ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ <i>Total</i>	8589	8107	8050	7818	8901	Всего
1000 ընդհանուր մահացածների վրա <i>Per 1000 children</i>	8.5	7.9	8.9	9.2	9.6	На 1000 детей

* ՕՐԿՆԻՍՆԵՐԻ 18 ԻՆՎԱԼԻԴՆԵՐԻ ԿՆՏԱՐՆԵՐԻ ԿԵՆՏՐՈՆ
Disabled persons up to 18 year old.
Инвалиды до 18 лет.

132. Ինքնուրույն թրջած ընտանիքային ծնողական ծրագրերի օգնությունը հաշմանդամների և ծերերի համար՝ ՊԵՐՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆԵՐՈՒՄ, ինքնուրույն ծրագրերի համար
NURSING AND CARE HOUSES FOR DISABLED AND AGED PEOPLE, end of year
ДОМА-ИНТЕРНАТЫ ДЛЯ ПРЕСТАРЕЛЫХ И ИНВАЛИДОВ, на конец года

	1999	2000	2001	2002	2003	
Ինքնուրույն թրջած ընտանիքային ծնողական ծրագրերի օգնությունը հաշմանդամների և ծերերի համար՝ ՊԵՐՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆԵՐՈՒՄ Number of nursing and care houses for aged people and disabled persons-adults	6	6	6	6	6	Число домов-интернатов для престарелых и инвалидов-взрослых
Ինքնուրույն թրջած ընտանիքային ծնողական ծրագրերի օգնությունը հաշմանդամների և ծերերի համար՝ ՊԵՐՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆԵՐՈՒՄ of which:						в них:
Ինքնուրույն թրջած ընտանիքային ծնողական ծրագրերի օգնությունը հաշմանդամների և ծերերի համար՝ ՊԵՐՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆԵՐՈՒՄ number of places	1040	1240	1010	1030	1030	число мест
Ինքնուրույն թրջած ընտանիքային ծնողական ծրագրերի օգնությունը հաշմանդամների և ծերերի համար՝ ՊԵՐՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆԵՐՈՒՄ number of residents, persons	987	977	901	910	965	проживающих, человек
Ինքնուրույն թրջած ընտանիքային ծնողական ծրագրերի օգնությունը հաշմանդամների և ծերերի համար՝ ՊԵՐՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆԵՐՈՒՄ Number of nursing and care houses for children recognized as disabled	5	5	8	11	12	Число домов-интернатов для инвалидов детей
Ինքնուրույն թրջած ընտանիքային ծնողական ծրագրերի օգնությունը հաշմանդամների և ծերերի համար՝ ՊԵՐՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆԵՐՈՒՄ of which:						в них:
Ինքնուրույն թրջած ընտանիքային ծնողական ծրագրերի օգնությունը հաշմանդամների և ծերերի համար՝ ՊԵՐՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆԵՐՈՒՄ number of places	556	590	1165	1359	1417	число мест
Ինքնուրույն թրջած ընտանիքային ծնողական ծրագրերի օգնությունը հաշմանդամների և ծերերի համար՝ ՊԵՐՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԻՆՏԵՐՆԱՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱՆԵՐՈՒՄ number of residents, children	484	534	837	990	1160	проживающих, детей

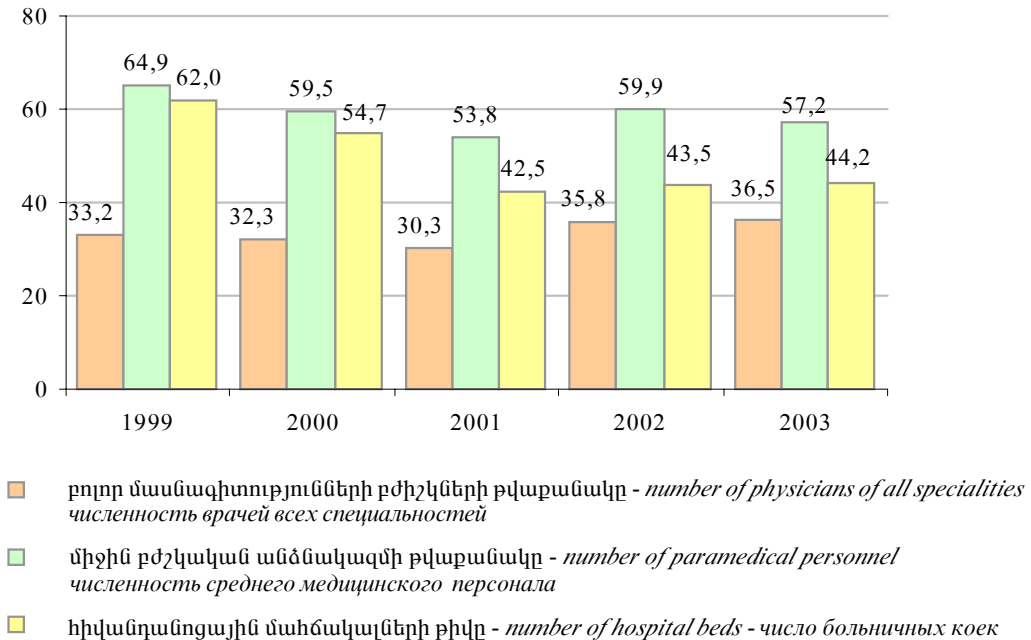

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ (տարեվերջին)

MAIN INDICATORS OF PUBLIC HEALTH (end of year)

ОСНОВНЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ (на конец года)

10 000 բնակչության հաշվով - per 10 000 population - на 10 000 населения

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆՊԱՄ ԲԱՑԱՀԱՅՑՎԱԾ ԱՆՏՈՐՈՇՈՒՄՈՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԵՎ 0-14 ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍԱԿԻ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ՀԻՎԱՆԳԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

MORBIDITY OF POPULATION AND CHILDREN AT THE AGE OF 0-14 YEARS WITH THE DIAGNOSIS SET FOR THE FIRST TIME

ЗАБОЛЕВАЕМОСТЬ НАСЕЛЕНИЯ И ДЕТЕЙ В ВОЗРАСТЕ 0-14 ЛЕТ С ВПЕРВЫЕ УСТАНОВЛЕННЫМ ДИАГНОЗОМ

100 000 բնակչության և երեխայի հաշվով - per 100 000 population and children - на 100 000 населения и детей

